

รายวิชา ศิลปะ(ดนตรี)

รหัสวิชา ศ22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรี เบื้องต้น (1)

ครูผู้สอน ครุณันท์วัน ทองทิพย์

ครูสถิตย์ เสมมาใหญ่

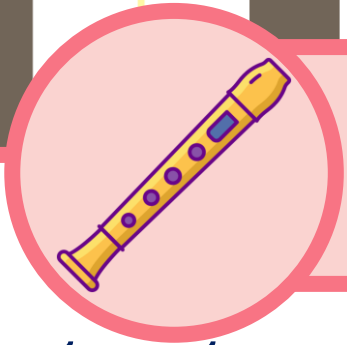
เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีเบื้องต้น

(1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนสามารถอธิบายถึงที่มาและประวัติของขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้
2. ผู้เรียนเข้าใจวิธีการทำงานของขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้อย่างถูกต้อง
3. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตตามระดับเสียง ได้แก่ โน้ต B A G
ได้อย่างถูกต้อง

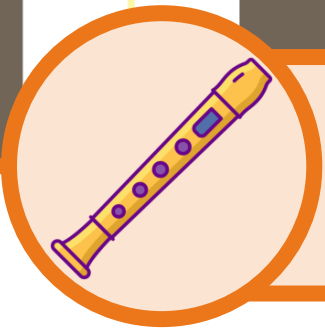

ประวัติของขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์

รีคอร์ดเดอร์ (Recorder) เป็นเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าลมไม้ มีน้ำเสียงที่ใส ชัดเจน ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 14 ถือกำเนิดในทวีปยุโรปนิยมเล่นในสมัยยุคกลาง และมีความเจริญสูงสุดในช่วงยุคบาโรค (ค.ศ.1750-1820) แต่ความนิยมลดน้อยลงในช่วงศตวรรษที่ 18 เพราะถูกแทนที่ด้วยเครื่องดนตรีในชนิดอื่น ๆ

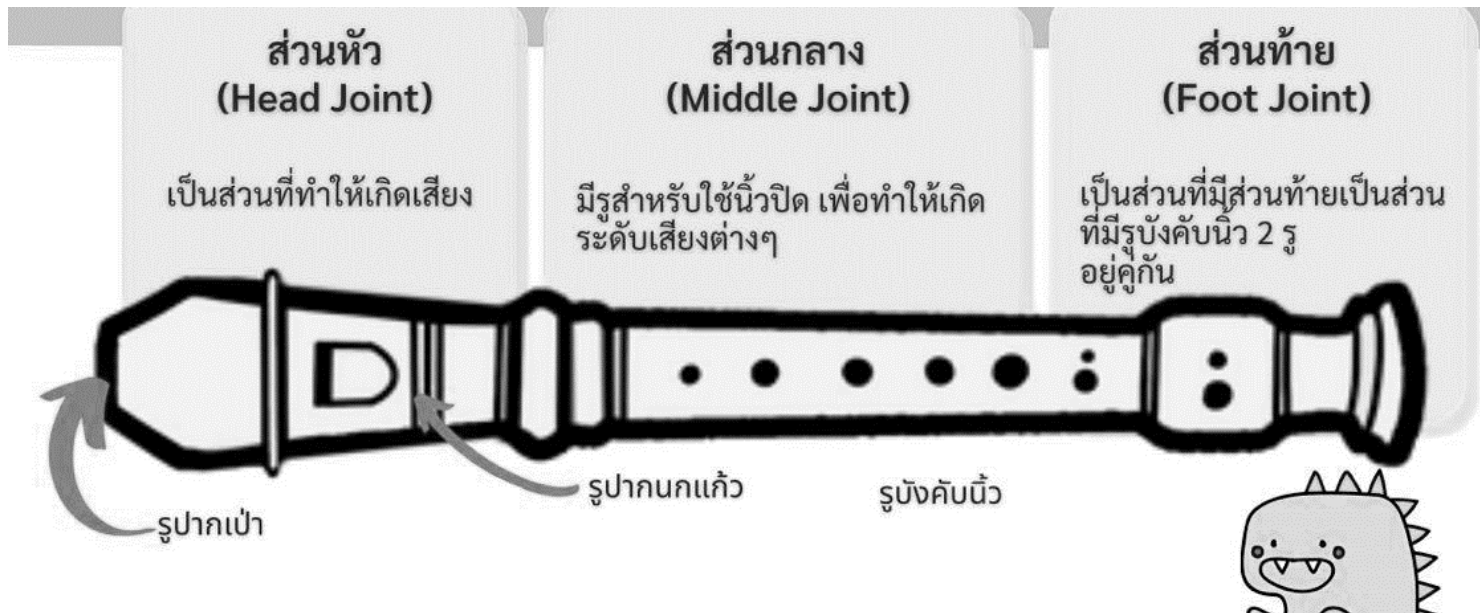
ปัจจุบันขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์นิยมนำมาใช้ในการศึกษาดนตรี สำหรับผู้ฝึกขั้นต้นในการบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า

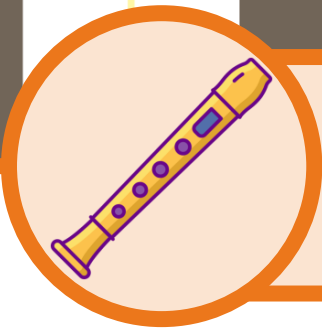

ลักษณะของขลุ่ยรีคอร์เดอร์

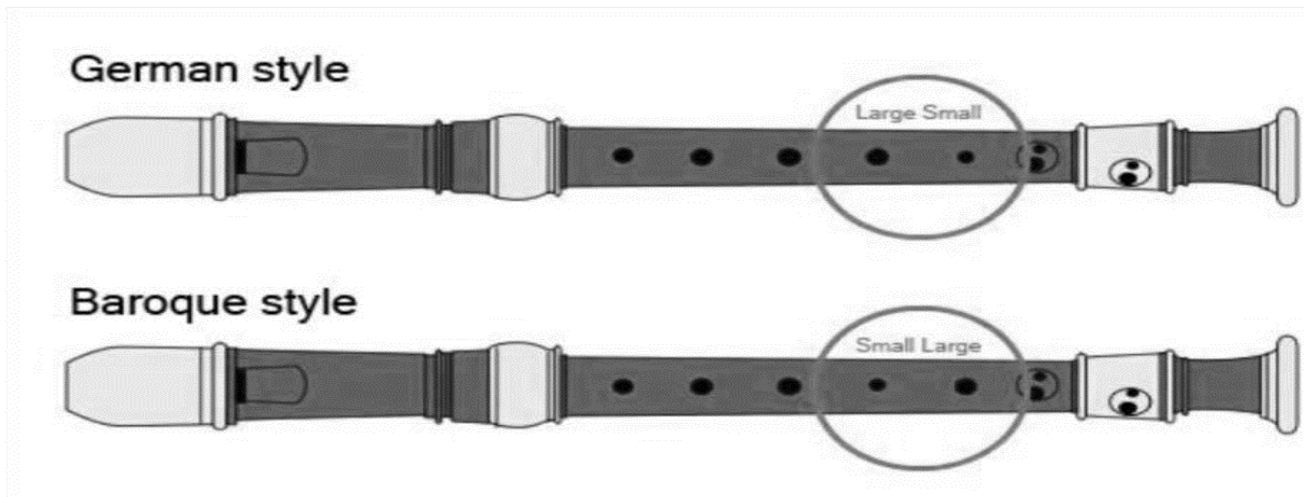
รีคอร์เดอร์ (Recorder) เป็นเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าลมไม้ที่ไม่มีลิ้น มีลักษณะเป็นท่อรูปทรงกรวย โดยส่วนปลายของปากเป่าลงมายังส่วนปลายท่อจะค่อย ๆ เล็กลงและแคบที่สุดบริเวณปลายของขลุ่ยรีคอร์เดอร์

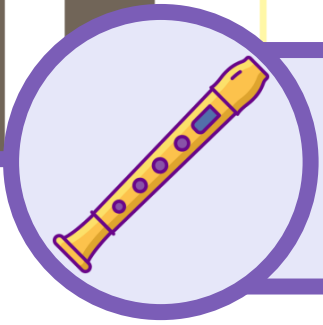

ลักษณะของขลุ่ยรีคอร์เดอร์

แต่ปัจจุบันรีคอร์เดอร์นิยมผลิตจากพลาสติก เนื่องจากมีราคาต่ำและง่ายต่อการดูแลรักษา ในส่วนของระบบนิ้วของรีคอร์เดอร์มีอยู่ 2 ระบบ คือ ระบบบาโรค และระบบเยอรมัน โดยความแตกต่างจะอยู่ที่การจัดเรียงของรูที่นิ้วกลาง และนิ้วนางมือขวา

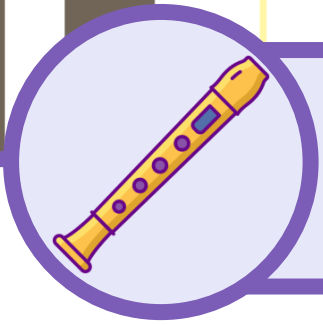

ลักษณะการเกิดเสียงของขลุ่ยรีคอร์เดอร์

รีคอร์เดอร์ (Recorder) มีรูปแบบการเกิดเสียงแบบเดียวกับกับนกหวีด คือ บริเวณปากเป่านั้นจะทำช่อง (Windway) เพื่อที่จะพุ่งเข้าไปกระทบกับปากนกแก้ว (Edge) ทำให้อากาศแยกออกเป็น 2 ทาง อากาศส่วนที่เข้าไปในตัวเครื่อง จะเกิดการสั่นสะเทือนภายในท่อ และเกิดเป็นคลื่นเสียงขึ้นมาในส่วนของระดับเสียงต่าง ๆ

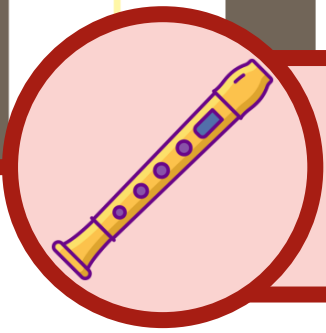

ลักษณะการเกิดเสียงของขลุ่ยรีคอร์เดอร์

การเกิดเสียงของรีคอร์เดอร์คล้ายกับการเป่าขวด คือ เมื่อเป่าลมเข้าสู่ส่วนหัวของรีคอร์เดอร์ กระแสลมจะเดินทางตามช่องลม (B) บางส่วนจะกระทบกับขอบของรูปากนกแก้ว (C) ขณะที่บางส่วนเดินทางเข้าสู่ส่วนต่าง ๆ ของรีคอร์เดอร์ ก่อให้เกิดเสียง

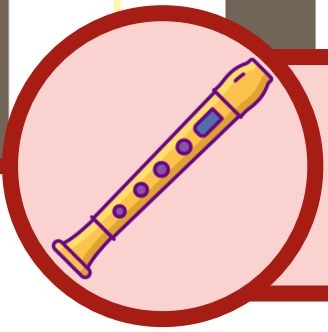

ประเภทของรีคอร์เดอร์

รีคอร์เดอร์มีหลากหลายชนิดตามระเสียงและขนาด โดยรีคอร์เดอร์ที่มีเสียงสูงกว่าจะมีขนาดเล็กกว่า ในปัจจุบันนิยมใช้บรรเลงด้วยรีคอร์เดอร์ทั้ง 6 ประเภท ได้แก่

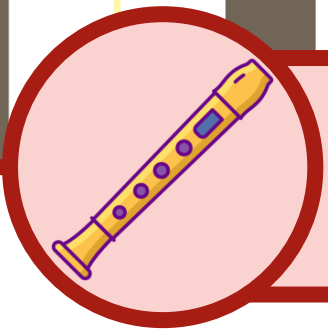

ประเภทของรีคอร์เดอร์

1. โซปราโนโน (Sopranino) มีเสียงสูงที่สุดและมีขนาดเล็กที่สุด
2. โซปราโน (Soprano) ถูกใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุด
มีเสียงที่พอดีไม่แหลมเกินไป พอดี เล่นได้โดยง่าย
3. อัลโต (Alto)
4. เทเนอร์ (Tenor)

ประเภทของรีคอร์เดอร์

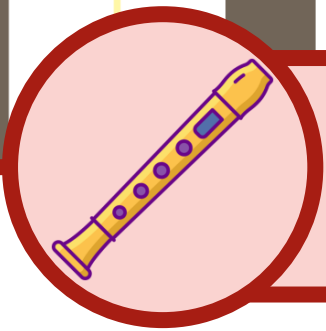
5. บาริโทน (Baritone)

6. เบส (Brass)

7. คอนทราเบส (Contra bass) มีขนาดใหญ่ที่สุด

ในบรรดาขลุ่ยที่รูปแบบ และมีเสียงต่ำที่สุด

ประเภทของรีคอร์เดอร์

Sopranino

Soprano

Alto

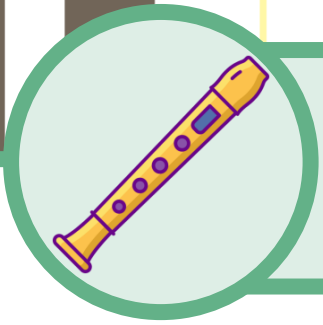
Tenor

Bass

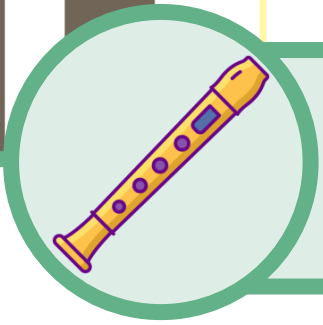
Contrabass

การดูแลรักษาขลุ่ยรีคอร์เดอร์

1. นำขลุ่ยซึ่งส่วนมากทำด้วยพลาสติกไฟเบอร์กลาส
ล้างด้วยน้ำอุ่นโดยผสมน้ำสบู่อ่อน ๆ หรือล้างด้วย
น้ำสะอาดทุกครั้ง หลังการใช้งาน

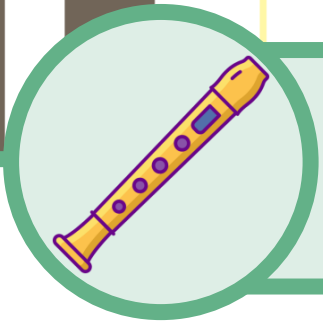

การดูแลรักษาขลุ่ยรีคอร์เดอร์

2. การต่อประกอบหรือดึงข้อต่อขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ควรถอดข้อต่อด้วยการค่อย ๆ หมุนออกตามเข็มนาฬิกา ท่อนส่วนหัว (Head Joint) ที่ล้างสะอาดแล้วเช็ดด้วยผ้านุ่มที่สะอาดให้แห้ง ห้ามใช้การสะบัดให้แห้ง เพราะขลุ่ยรีคอร์เดอร์อาจแยกหลุดออกจากกัน หล่นแตกได้ง่าย

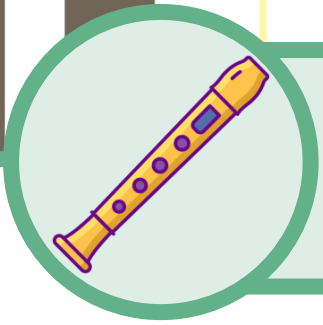

การดูแลรักษาขลุ่ยรีคอร์เดอร์

3. การทำความสะอาดเช็ดด้วยผ้าที่นุ่มที่ส่วนกลาง (Middle Joint) และส่วนท้าย (Foot Joint) ด้วยวิธีการ ถอดข้อต่อออกจากกัน อาจจะใช้ไม้หรือแท่งพลาสติกทำความสะอาด สอดผ้าเช็ดข้างในตัวขลุ่ยให้สะอาด

การดูแลรักษาขลุ่ยรีคอร์เดอร์

4. เมื่อเห็นว่าแห้งดีแล้วควรทาวาสลินที่บริเวณข้อต่อต่าง ๆ เพื่อให้ข้อต่อง่ายต่อการประกอบเข้าด้วยกัน และไม่แน่นเกินไปเมื่อถอดทำความสะอาด
5. ควรเก็บใส่ซองหรือกล่องที่มากับตัวเครื่องให้เป็นระเบียบโดยวางไว้บริเวณที่ไม่ตกหล่น

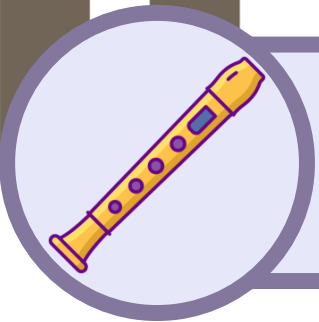

วิธีการจับรีคอร์ดอร์ และการวางท่าทาง

มือซ้าย

1. นิ้วชี้ปิดอยู่บนรูที่อยู่ใกล้ปากเป่า (Mouthpiece) มากที่สุด
2. นิ้วกลางปิดบนรูที่สอง
3. นิ้วนางบนรูที่สามตามลำดับ
4. นิ้วโป้งให้ปิดรูที่ด้านหลังรีคอร์ดอร์

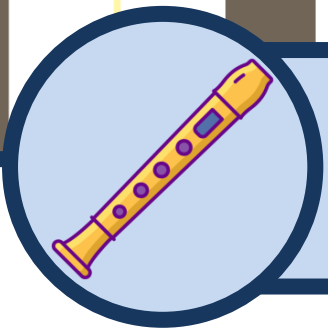

วิธีการจับรีคอร์ดเตอร์ และการวางท่าทาง

มือขวา

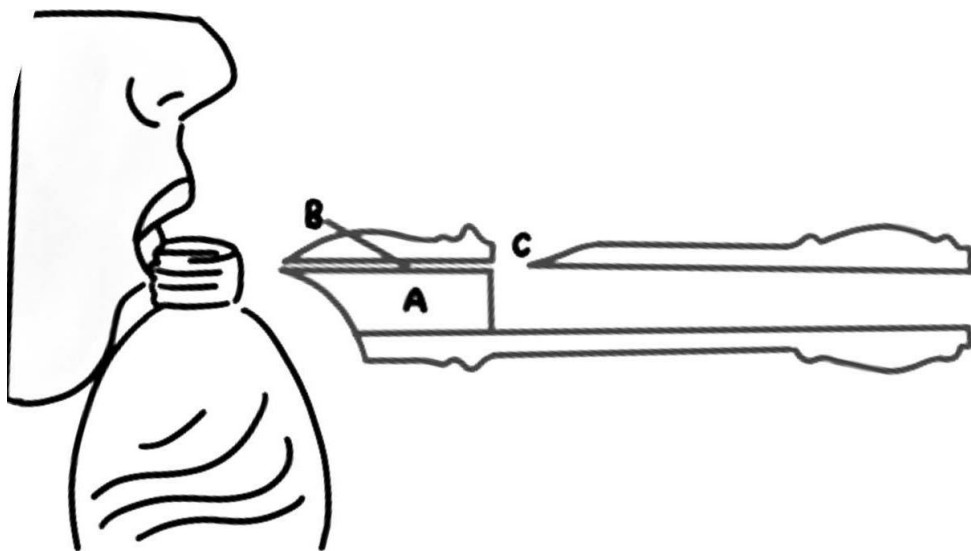
1. นิ้วชี้ กลาง นาง และก้อยของมือขวา ปิดรูที่เหลืออยู่ตามลำดับเรียงลงมาจนถึงรูสุดท้าย
2. นิ้วโป้งให้วางอยู่บนด้านหลังรีคอร์ดเตอร์ เพื่อให้ถือได้เหมาะสมมือ

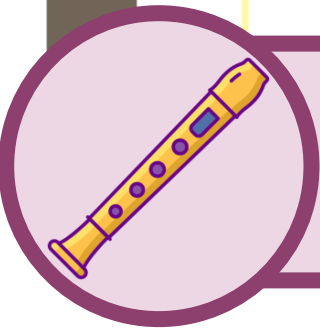

วิธีการเป่ารีคอร์ดเดอร์

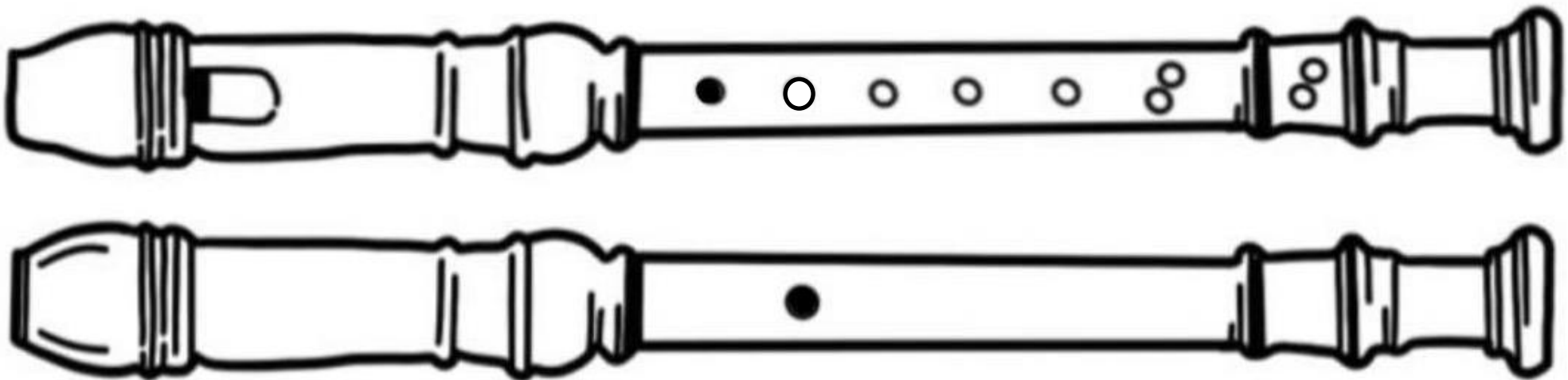
ให้ผู้เรียนใช้ลมอย่างเหมาะสม ไม่มากเกินไป
จนเสียงแตก และไม่เบาเกินไปจนเสียงเพี้ยนต่ำ

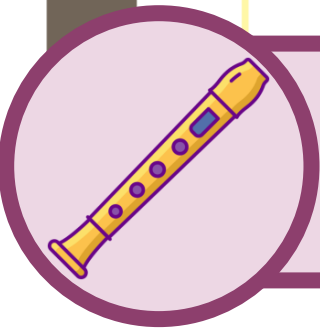

การเล่นโน้ต B A G ของรีคอร์เดอร์

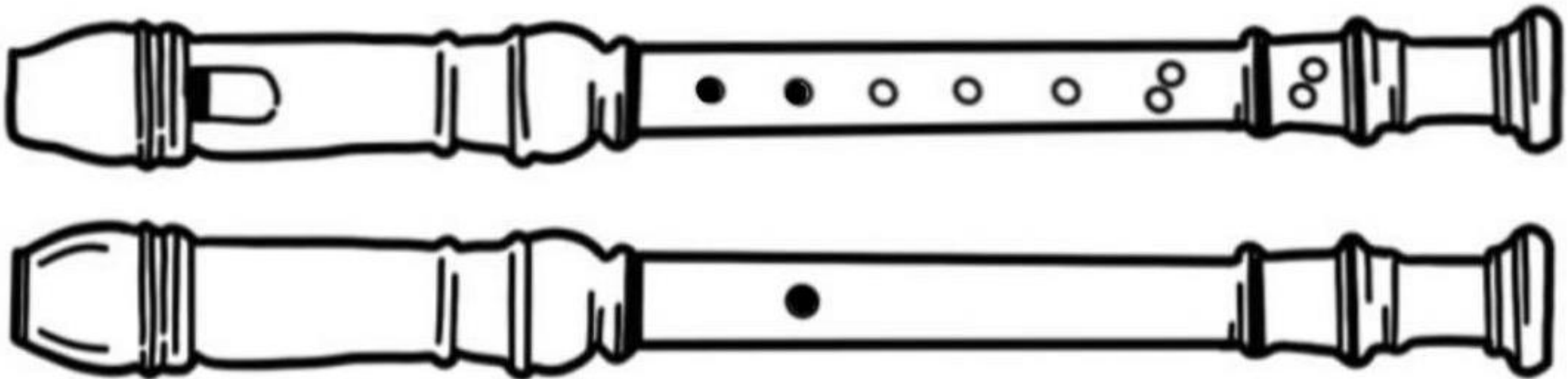
1. การเล่นโน้ต B มือซ้าย กดนิ้วชี้และนิ้วโป้ง

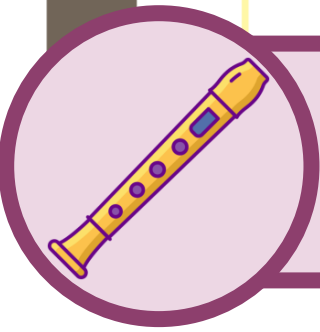

การเล่นโน้ต B A G ของรีคอร์เดอร์

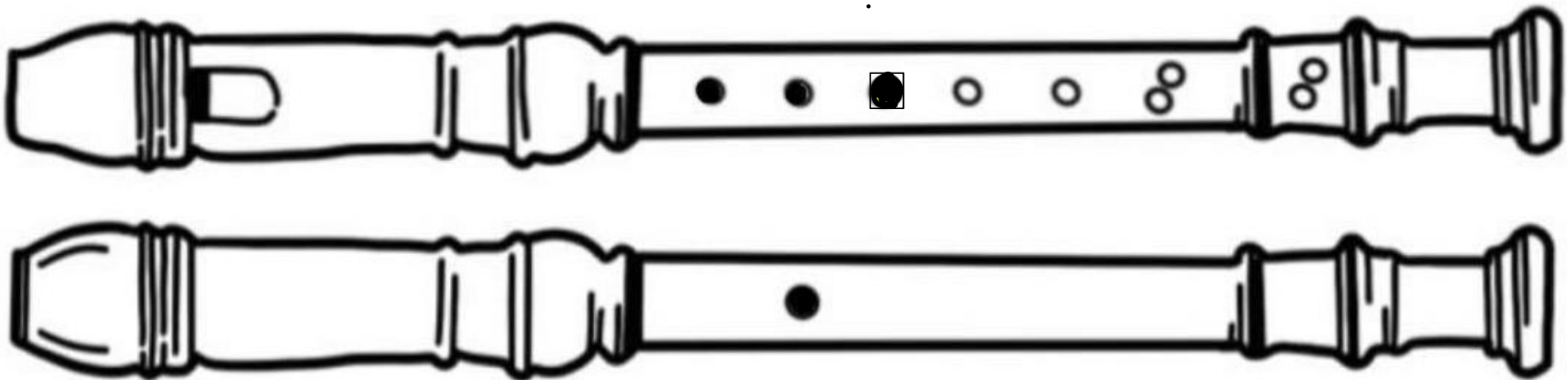
2. การเล่นโน้ต A มือซ้าย กดนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วโป้ง

การเล่นโน้ต B A G ของรีคอร์เดอร์

3. การเล่นโน้ต G มือซ้าย กดทุกนิ้ว

คำชี้แจง (ปฏิบัติ)

จงร้องโน้ตเพลงและปฏิบัติเป่าขลุ่ยริคอร์ดเตอร์

MARY'S LAMB

Play evenly

* G

D7

G

2

3

สรุป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การปฏิบัติตนत्रीเบื้องต้น (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงานที่ 7 เรื่อง การปฏิบัติตนตรีเบื่องต้น (2)
- ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง การปฏิบัติตนตรีเบื่องต้น (2)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th